

Aviomiehen ja aviovaimon suhteet

"Ja minä, Herra Jumala, sanoin Ainosyntyiselleni, että ihmisen ei ollut hyvä olla yksinensä; sen tähden minä teen hänelle avun, joka on hänelle sopiva." (KH Moos. 3:18)

Se oli ollut hyvä aamu — eräs niistä harvoista päivistä, jolloin kaikki sujui aikataulun mukaan. Kaikki oli mennyt hyvin, ei ollut pulmia, ihmiset olivat onnellisia. Veli Risto odotteli innokkaana päivän päättymistä ja kalamatkaa ystävien kera. Pilkkiminen pakkasella oli melkoista urheilua, joka vei suuren osan hänen ajastaan, ehkäpä liiankin suuren osa, mutta olihan kysymyksessä hänen mieliharrastuksensa, keino rentoutua työn paineesta — ja sitäpaitsi hän tavallisesti pystyi voittamaan saalin määrän ja koon puolesta pilkkito-verinsa. Alitajuisesti ellei sitten tietoisesti hän tunsi olevansa menestyvä sekä ammatissaan että mieliharrastuksessaan, pilkkimisessä.

Avatessaan hänen vaimonsa valmistamat eväät hän hämmästyi löytäessään kirjeen käärepaperien välistä. Hän ei myöskään ollut valmistautunut kirjeen sisällön vastaanottamiseen, sillä se todella järkytti häntä. "Risto, vaikka en ole pystynyt puhumaan sinulle, oletan sinun huomanneen, että olen melko harmissani sinulle. Taivas vain tietää, miten kovasti haluaisin keskustella asioista kanssasi. Mutta kuten aina, minua ympäröi kymmenen pientä viatonta silmää ja korvaa, joita rakasta, enkä halua saada aikaan mitään kohtausta. Niinpä aion yrittää kirjoittaa sinul-

le kirjeen, koska mielestäni on korkea aika sinun tietää, miltä minusta tuntuu.

Asiaan mennäkseni, olen sitä mieltä, etten jaksa enää kestää kalamatkajasi ja sitä, että laiminlyöt perheesi. Se, että eilen lähdit ja jätit minut pulaan särkevänä selkineni sairaan ja kiukuttelevan vauvan sekä neljän nälkäisen ja tarmokkaan lapsen kanssa, jotka kaikki halusivat huomiota osakseen, ja se, että odotit itseäsi illalliselle, ei ole kaikki, mikä harmistuttaa minua. Olen saanut kyliksi.

Jos vain tietäisit sen surun ja huolen määrän, jonka olet aiheuttanut minulle näinä kuluneina kuukausina ja jokaisen kalastuskauden aikana! Mutta kysymys ei ole kalastuksesta. Luulen olleeni melkoisen kärsivällinen ja valtelias ajatusteni suhteen, mutta ihmisen kestäkyvyllä on rajansa. Voin kuvitella sinun sanovan, ettet itse asiassa halunnut lähteä — että toverisi pysyivät sinua mukaansa etkä voinut kieltäytyä. Oletko koskaan pysähtynyt ajattelemaan, monenko ystävättäreni kutsusta olen kieltäytynyt heidän pyytäessään minua ompeluseuraansa tai jopa Apuyhdistykseen? Montako tuntia viikossa minulla on tilaisuus päästä pois kotoa?

Tosin myönnän, että meidän on tarpeen päästä ulos ja harrastaa kaikenlaista, ja rukoilen sen ajan koittavan, jolloin me voimme sen tehdä, mutta miksemme me voi vaikeina aikoina olla järkeviä ja huomaavaisia perheen muita jäseniä ja toinen tois-

tamme kohtaan ja harrastaan yhdessä jotain?

Monastiko viimeisten kuuden kuukauden aikana olet ehtinyt kuuntelemaan lapsiasi, ottamaan heidät syliisi ja kysymään heiltä heidän päivänsä kulusta, kertomaan heille tarinan tai leikkimään heidän kerallaan? Tiedän, ettei sinulla ole ollut aikaa tähän, vaikka tosin sitä aikaa on liennyt ongenavalle!

Lähdet aamulla aikaisin ja palaat myöhään, kätkeydyt sanomalehden taakse illalliseen saakka. Joskus keskeytät lukemisesi huutaaksesi lapsille tai lyödäksesi heitä, ja kaikki jatkuu samanlaisena illallispyödyssä, kunnes lapset käyvät yöpuulle. Jos sinä olisit minun isäni, ei minulla olisi mitään syytä uskoa, että sinä rakastaisit minua. Minusta tuntuisi, että sinä vain sietäisit minua, koska sinun on pakko. Olen ajatellut paljon. Kuten varmaan tiedät, nukuin vain vähän viime yönä, koska itkin ja ajattelin, ajattelin ja itkin ja yksinkertaisesti toivoin olevani kuollut. Riittääköön tämä tältä erää — olen tarkoittanut kaiken sanomani. Rakastan sinua, Risto, mutta en voi sietää kaikkea, mitä teet — muutoksen on tapahduttava."

Työhön paneutuminen ei vaadi vaimon ja lasten laiminlyömistä. Sinä

Lähetystyön aloittaneita

pystyt molempaan: voit löytää aikaa vaimollesi ja lapsillesi, jos sitä kyllin kovasti haluat. Ajattele vain, mikä on suurin tehtävä maan päällä!

Mieheltä vaaditaan järjestelykykyä ja huolellista suunnittelua, jotta hän voisi varata kylliksi aikaa perheelleen. Viisas aviomies haluaa kertoa hyvistä kokemuksistaan, mutta ei halua vaivata perhettään toimiston ongelmilla. Perheen parissa vietettyjen tuokioiden tulee olla mitä korkealaatuisimpia. Kodeista muodostuu pysyviä rakkauden avulla, ja rakkaudetta ei ole olemassa kotia.

Puhuessaan pappuudesta kotona presidentti Brigham Young neuvoi: "Isät ja aviomiehet, olkaa helliä ja ystävällisiä niitä kohtaan, joita johdatte. Isän tulisi olla täynnä kärsivällisyyttä ja hänen tulisi pyrkiä olemaan iloinen ja ilahduttamaan äitiä, jotta tämän sydän saisi lohtua ja tuntisi luottamusta suojelijaansa kohtaan maailmassa ja jotta tämän rakkaus Jumalaan ja vanhurskaus säteilisivät hänen koko olemuksestaan." Aviomiehet, älkää unohtako, että teidän vaimollanne on osansa avioliitostanne — hän ei ole orja, hän on avioliittonne toinen osapuoli. Haluaisin antaa teille kolme 20. vuosisadan aviomiehen kymmentä käskyä (Deseret News, June 6, 1970, s. 16-18), jotka antavat hyviä vihjeitä aviomiehelle, jotta tämä voisi parantaa suhteitaan vaimoonsa.

1. Sinun on asetettava aviovalmosi äitisi, isäsi, tyttäresi ja poikasi edelle, sillä hän on elämäkumppanisi.

2. Älä unohda sanoa hänelle rakastavasi häntä, sillä vaikka rakkaus on jatkuvaa, vaimosi haluaa kuulla nuo sanat.

3. Muista, että oman vaimon kiittäminen on arvokkaampaa kuin satojen vieraiden kohdistamat ihailevat katseet. Pysy hänessä ja hylkää muut. Ehkäpä paras ja yksinkertainen ohje mies-vaimo -suhteen ylläpitämiseen on annettu musikaalissa "Camelot": "Rakasta häntä".

Orval L. Nelson
Lähetysjohtaja

Craig Barlow
SLC, Utah 20. 10. 1970

Ronald Brimhall
SLC, Utah 20. 10. 1970

Richard Bronson
Auburn, California 20. 10. 1970

Michael Dupree
Tulsa, Oklahoma 20. 10. 1970

Melvin Jones
Mesa, Arizona 20. 10. 1970

Thomas Kic
SLC, Utah 20. 10. 1970

Vernie Loveless
SLC, Utah 20. 10. 1970

Lauren Markham
Lake City, Florida 20. 10. 1970

Paul Olson
SLC, Utah 20. 10. 1970

Richard Taylor
Alberta, Kanada 20. 10. 1970

Steven Thornbrue
Tigard, Oregon 20. 10. 1970

Boyd Warner
Spanish Fork, Utah 20. 10. 1970

Miehen ja naisen tasa-arvoisuus – puhetta vai tekoja

TAITO SALMI

... sanon, että on yhtä suurta olla nainen kuin on olla mies, ja sanon, että suurinta on olla ihmisen äiti. ¹

Kirkkomme piirissä keskustelu naisen ja miehen tasa-arvoisuudesta jää valitettavan usein ylimalkaisuudeksi, tyyliin "pappeuden tulee kunnioittaa naista ja naisen tulee kunnioittaa pappeutta". Vielä valitettavampaa on se, että keskustelut tästä asiasta muuttuvat toisinaan muka leikkiliseksi vihjailuksi "kylkiluista" ja "pään kääntämisistä". Tällaista on kuultu ja nähty. Tällaiset suhtautumistavat johtunevat paljolti siitä, että kirkossamme tähdenneetään monissa yhteyksissä pappeuden valtuutta ja arvovaltaa, mikä tuodittaa miehet väärään omanarvontuntoon, kun jätetään samalla tähdenneämättä tarpeeksi selvästi ja konkreettisesti miehen velvollisuuksia sekä pappeuden valtuuden käyttöön liittyviä rajoituksia ja ehtoja. Toisena tyypillisenä syynä on tietenkin se, etteivät naiset itse ole aina käyttäneet oikein heille suotuja toimintamahdollisuuksia ja -valtuuksia: miehet ovat tällöin säälimättä käyttäneet hyväkseen tilaisuutta luopua demokraattisuuspyrkimyksistä ja ryhtyneet arvostelemaan sisaria ottamatta läheskään aina selville todellisia syitä heidän käyttäytymiseensä.

Nainen on luotu samanvertaiseksi miehen kanssa. Hänelle kuuluu sama asema kuin miehelle, samat mahdollisuudet, samat oikeudet, samat velvollisuudet. Siinä, että miehellä on pappeus, on kysymys työnjaosta, ei eriarvoisuudesta. Pappeuden haltija ei saa laiminlyödä yhtäkään velvollisuutta eikä polkea yhtäkään puolisonsa oikeutta. Kysymys on yhteistyöstä, keskinäisestä ymmärtämyksestä, tasa-arvoisuudesta.

Perheen hengellinen elämä

Miehen on nähtävä todella vaivaa perheen hengellisen edistymisen hyväksi. Hänen tulee mm. ottaa aloite perherukousten pitämisessä ja

perheiltojen järjestämisessä. Hänen tulee huolehtia siitä, että hänen vaimonsa ja lastensa on mahdollisimman helppoa tunnustaa miehensä ja isänsä papillinen valtuus ja tyytyä hänen johtoonsa. Hänen tulee huolehtia erityisesti siitä, että hänen vaimonsa on mahdollisimman helppoa osallistua kirkon kokouksiin ja muuhun toimintaan ja että tämä pääsee todella nauttimaan siitä. On väärin, että veli menee kevein mielin pappeuskokoukseen ja jättää vaimonsa tulemaan lapsineen pyhäkouluun miten parhaiten taitaa. Samoin on väärin, jos emme auta vaimoamme lasten kaitsemisessa kokousten aikana.

Miehen hengellisen kehityksen ei tule tapahtua vaimon hengellisen kehityksen kustannuksella.

Taloudenhoito

Perheen raha-asioita on hoidettava demokraattisesti, miehen ja vaimon yhteisellä päätöksellä. Miehen ei tule yksinään päättää, mitä ja miten ostetaan, eikä hänen myöskään pidä jättää päätöksentekoa yksinomaan vaimonsa vastuulle. On pyrittävä siihen, ettei mies sen enempää kuin vaimokaan ostaa höynäytä jotakin suunnitteleman ja ettei mies sen enempää kuin vaimokaan päättää yksinään, milaista elintasoja kodissa tavoitellaan tai ylläpidetään. Siitäkään huolimatta, että mies on kodin ainoa elannonhankkija, hän ei saa sanella taloudellisia ratkaisuja eikä missään nimessä suoda itselleen suurempia oikeuksia kuin vaimolleen niin sanotun oman rahan käytössä.

On tietysti niin, että jotkin tehtävät näyttävät soveltuvan ja soveltuvatkin toiselle sukupuolelle paremmin kuin toiselle, mutta useimmiten kysymys on tietysti enemmänkin yksilöllisestä soveltuvuudesta. Puheet siitä, että jotkin arkiaskareistamme kuuluisivat

pelkästään miehille tai pelkästään naisille, ovat peräisin epädemokraattisesta ajattelusta, jota luvattoman paljon ohjailee välinpitämättömyys, mukavuudenhalu, laiskuus, lyhytnäköisyys ja tietämättömyys.

Vaikka vaimo ei olisikaan työssä, mies on velvollinen auttamaan vaimoan talousaskareissa. Monet taloustyöt ovat hyvin raskaita, ja niissä tarvitaan sitä miehistä voimaa, jolla niin kernaasti ylpeilemme. Emme saa päästää sivu suun mahdollisuuttamme todella tuntuvasti palvella lähimmäisistämme lähintä. Monet taloustyöt ovat sitä paitsi hyvin yksitoikkoisia, joten apumme saattaa olla hyvin virkistäväkin.

Mitkään taloustyöt eivät ole miehen arvolle sopimattomia, mitkään taloustyöt eivät ole miehelle mahdotomia oppia, mitkään taloustyöt eivät ole pelkästään naisten töitä. Mies voi ottaa asiakseen tiskata, joko aivan säännöllisesti tai vaikkapa silloin, kun keittiöön on jostain syystä ilmaantunut hirvittävä tiskivuori. Mies voi ottaa asiakseen auttaa vaimon siivotessa tai siivota itse oma-aloitteisesti tai vaimon ohjauksella jonkin kohteen taloudessa: kylpyhuoneen, vaatehuoneen, parvekkeen, komeron tms., tietenkään sotkematta vaimonsa järjestelmiä. Kaikkein tuntuvimman avun mies voi näin ensi alkuun antaa ryhtymällä tästä päivästä lähtien siivoamaan jälkensä — pitämään omat tavaransa omilla paikoillaan, kunnossa ja järjestyksessä. Mies voi välinpitämättömyydellään aiheuttaa vaimolleen uskomattoman paljon kärsimystä. Leikkipuheet siitä, miten vaimolla alkaa työstä palattua toinen ellei kolmaskin työvuoro, ovat totisinta totta, myös monissa kirkkomme kodeissa. Tilanteen on muututtava: siinä missä vaimo osallistuu elannon hankkimiseen, siinä miehen on osallistuttava taloudenhoitoon.

Lastenhoito

Lapset, jotka mies ja vaimo ovat maailmaan saattaneet, ovat vanhempien yhteisiä lapsia — eivätkä vain jommankumman, kuten silloin kun lapsemme ansaitsevat erityistä kiitosta ja moitetta. Isä ei saa jättäytyä lasten hoidossa pelkäksi "möröksi", rankaisijaksi tai ylimmäksi auktoriteetiksi, johon vedotaan silloin kun muut keinot eivät auta.

Isän on oltava mukana lasten kasvatuksessa aivan alusta asti: hänen tulee olla selvillä vauvanhoitoon liittyvistä käytännön toimista, hänen on seurattava lastensa koulunkäyntiä ja harrastuksia siinä missä äidinkin.

Lapsen hoidossa ja kasvatuksessa ei saa käyttää yhtäkään periaatetta, jota puolisoit eivät ole yhdessä päättäneet. Lapsen kasvattamisessa on erittäin tärkeätä vanhempien yksimielisyys ja johdonmukaisuus. Lasten on voitava luottaa vanhempiinsa, heidän oikeudenmukaisuuteensa ja rakkauteensa. Se että mies on mies, ei estä häntä osoittamasta lapselleen hellyyttä, rakkautta ja kärsivällisyyttä samalla tavoin kuin äitikin.

Miehen on huolehdittava myös siitä, ettei vaimo joudu olemaan kohtuuttoman sidottuna lapsiin.

Työ

Ihannehan tietysti on, että vaimo on kotirouvana. Näinhän kirkkomme opottaa. Samalla kuitenkin vaimoa kehoitetaan sivistämään itseään (myös opiskelemalla) sekä valmistumaan ammattiin, niin että hän kykenee huolehtimaan itsestään ja perheestä, jos mies menettää työkykynsä tai kuolee. Yhteiskunnassamme on kuitenkin niin, ettei opetustömminnassa ole varauduttu tällaiseen "varakoulutukseen": kaikkialla vallitsee ankara kilpailu, on karsintakokeita, on numerus claususta ja niin edelleen. Kaikki jollekin alalle vakavasti aikovat eivät pääsee osallisiksi tarvittavasta ammattikoulutuksesta eivätkä niin ollen aina sellaisille ansioille kuin heidän pitäisi, joten jokaisen varastoon opiskelevan on tar-

kasti harkittava vastuutaan siitä, miten hän saamansa koulutuksen käyttää. Lisäksi on aivan ilmeistä, että yhteiskuntamme kaipaa hyvin kipeästi naisten työpanosta (vaikkaakaan naiselle ei ole varauduttu läheskään aina maksamaan työpanoksen mukaista palkkaa — syy paljolti eriarvoisuusajattelussa). Toiseksi vaimon ansiotyö on monta kertaa taloudellisesti aivan välttämätöntä, koska miehen ansiot eivät aina riitä kohtuullisenkaan toimeentulon turvaamiseen. Elintason kohottaminen elintason kohottamisen vuoksi, mikä näyttää olevan hartaimpia harrastuksiamme ja erittäin monien vaikeuksiemme perussyitä, on asia aivan erikseen.

Niin miehen kuin vaimonkaan työasioiden jauhaminen kotona ei liene erityisemmän rakentavaa, mutta työssä käyvän on tietenkin päästävä kertomaan puolisolleen toiveistaan sekä myötä- ja vastoinkäymisistään tälläkin alueella. Miehen vaiteliaisuus talousasioiden suhteen johtaa usein varsin merkilliseen tilanteeseen: vaimo ei tiedä, mistä raha tulee, eikä mies tiedä, mihin raha menee. Onko ihme, jos yhteisymmärrykseen ei päästä?

Harrastukset

Olipa vaimo sitten kotirouvana tai ansiotyössä, on aina olemassa vaara, että hänen harrastusmahdollisuutensa supistuvat tai yksipuolistuvat aivan kohtuuttomasti, ellei mies tee kaikkea voitavaansa asian hyväksi. Miehen on pyrittävä tukemaan vaimonsa harrastuksia, hänen on järjestetävä vaimolleen aikaa niitä varten. Miehen on nähtävä vaivaa toisaalta sellaisten harrastusten luomiseksi, mitkä suovat vaimolle ja muullekin perheelle liikkumismahdollisuuksia, niin ettei vaimo tunne olevansa eikä ole sidottu kodin seinien sisäpuolelle. Toisaalta on pyrittävä luomaan sellaisia harrastuksia, jotka yhdistävät puolisoita ja muutakin perhettä toisiinsa.

Sukupuolielämä

On aivan oikein, että kirkko on tehnyt aviollisen uskottomuuden rangaistavaksi, mutta on erittäin valitettavaa, että moni luulee pelkästään uskottomuutta vääräksi. Pitäessään tosin visusti huolen siitä, ettei hairahdu tähän virallisesti kriminalisoituun rikkomukseen, moni mies syylistyy kuitenkin rikkomuksiin, joiden seuraukset ovat samalla tavoin kohtalokkaita kuin uskottomuudenkin: hän ei todella rakasta vaimoaan, hän ei välitä ruokkia rakkautta vaimossaan, hän ei välitä osoittaa vaimolleen tämän kaipaamaa hellyyttä ja tarvitsemaa hienotunteisuutta, hän ei välitä ymmärtää vaimonsa vaikeuksia, hän pahoittaa vaimonsa mielen, hän ei sanalla sanoen kohtelee vaimoaan hyvin. Vaimo on joutunut sekä taloudellisesti että sosiaalisesti miehestään riippuvaiseksi, ja nämä kaksi riippuvaisuussuhdetta johtavat helposti siihen, ettei vaimo saa hänelle kuuluvia oikeuksia, vaan mies kohtelee häntä mielivaltaisesti. Liian monissa perheissä on niin, että sukupuolielämästä päättää mies: hän määrää milloin, missä ja miten. Ja kuitenkin on kysymys kahden ihmisen yhteisestä asiasta. On ehdottoman tärkeätä, että mies on aina selvillä vaimonsa mielenliikkeistä, asenteista, toiveista ja peloista. Syntyvyydensäännöstelystä, mikä on tällä alueella tärkeimpiä asioita, jotka miehen ja vaimon tulee yhteisesti ratkaista, näyttää olevan kirkon jäsenistön keskuudessa ainakin kolmenlaisia mielipiteitä: Otaksutaan, ettei kirkon jäsenellä ole asian suhteen minkäänlaista harkintavelvollisuutta, vaan että hän voi menetellä siinä aivan kuin haluaa. Kirkko ei näin opeta. Toiseksi otaksutaan, että kirkko ei salli jäsentensä harjoittavan minkäänlaista syntyvyydensäännöstelyä, pidättäytymistä kenties lukuun ottamatta Kirkko ei näin opeta. Jotkut taas ovat luonnostaan tai tieteen päätyneet ratkaisuun, jota kirkkomme ensimmäinen presidenttikunta ehdottaa asiaa koskevassa kirjelmässään: kukin aviopari päättää

(Jatkuu sivulla 91)